

Ridder Brynnings vise

Nedtegnet i 1870 av Lindeman etter Torgjer Larsen Sørums, Gjerdrum

Om hans kjærlighed til prinsessen af England, kong Edwards datter. Hvorledes de gennemgik saar meget for deres trofaste kærlighed, men kom lykkelig til ægteskab og regjering, dog først efter at ridderen længe havde siddet fangen.

GAMMEL KÆRLIGHEDSVISE. Alle unge ælskende til en fornøjet og underholdende læsning.

Det var en gang en ridder, dertil en riddersøn,
som gjorde til sin fader saa ydmyg en bøn
om orlov og forlov.
At ride hen til ø,
og feste sig en mø.

Han orlov straks erholder, og sadler ganger graa,
fra fædrenelandet han gladelig mon gaa,
Hr. Brynning hedte han.
Han var saa gæv en helt,
som kunde gaa i felt.

Han mangt et land bereiste i aarene vel fem,
hans ridderlige rygte kundgjordes udi dem:
saamangen jomfru skøn
ham elsked' inderlig,
han agted dog ei sligt.

Den herres hu til England alene nu stod hen,
hvor han sig ventet lykken og uformærkt en ven
han lykkelig did kom
paa ridderlig maner,
som andre riddere fler.

Den deiligste prinsesse, som nogen haver kendt,
var kongens egen datter af Engelland; og den
hr. Brynning har saa kær.
Som tusind tønner guld,
dog hemmelig i skjul.

Hun ønsked sig og tænkte i tanker ofte saa:
Gud give, at herr Brynning mit hjertelav kun saae!
Jeg haabe turde da
enten at glædes og le,
eller døden at se.

Vistnok er mig frafalden min moder saa øm og god,
den sorrig er kun liden, snart intet derimod
hvad ælskov mig nu gør
for denne riddersøn;
o himmel, hør min bøn.

Herr Brynning saa saare i jomfruens tanker laa,
hendes blod sig saa forandred', saa ofte hun ham saa
den ridder ligesaa
at kærlighed til hin
maa bære blegen kind.

Ak ve! ulykkeligen er det mig kommet paa,
jeg elsker den saa højlilig, som jeg kan ikke faa,
og hun veed ej deraf,
dog, om hun vidste det,
blev det kuns min fortræd.

Og der forblev den herre tilfulde nu et aar,
hans glæde var kun ilden, hans sorrig meget stor,
hans kinder gjordes bleg
for ælskovs kærlig sag,
som mangel denne dag.

Og Englands konge til ham nu venlig taler saa:
Hr. Brynning, I sørger, jeg kan det let forstaa,
begær kuns alt af mig.
Uden guldtronen fin,
og dertil datter min.

O naadige Herre, jeg sørger kuns derfor,
min fader, som jeg hadde, er i den sorte jord,
og kærest' min er død.
Jeg er af livet ked,
at dø jeg er bered.

Og se, derfor blegne mine kinder især,
dog mest for den ene, som jeg har havt saa kær,
den deiligste blandt dem,
som lykken blidt gav brød,
Gud give, jeg var dø!

O hold kun op at sørge og sfleg sorgen snart.
Jeg veed saa rig en ædling: af jer skal blive et par.
Hun er min slegfredviv
hendes datter saa god,
hun blive skal din brud!

Stor tak, min naadige herre, i dybeste respekt,
tro ej, at slegfredbarnet jeg tage vil tilægt'.
Jeg vilde ikke det.
Mine venner spørge skuld'
for tusind tønner guld.

Og hør mig nu Hr. Brynning! Tag dig det ei saa nær.
Du maa dog saa ej blegne, hun er dig fuld vel værd,
to hele tønner guld
med hende vinder du,
hvad synes du da nu?

Mig synes nu som forhen, og svarer end dertil:
Slegfredbarnet jeg ej elsker, langt mindre have vil,
om jeg end halvt jer land,
med hende kunde faa,
betænkte jeg mig dog.

Og vid da, djærve ridder! foragter du mit land,
dertil min slegfred-datter, det dejlig' lillievand,
det skal dig ikke mer
tilbydes nogen tid,
paa kongeord du lid'.

Kong Edvard ind lod byde nu sine tapre mænd:
i binde mig Hr. Brynning, i taarnet hen ham send
til morgen den dag,
sit liv han lade maa,
fordi han svared' saa.

Hva dnagende smerte prinsessen straks da fik,
er ikke at beskrive, til sengs derpaa hun gik,
og hun var næsten død
den stund hun hørte det,
hvad ridderen var sket.

Næstfølgende morgen de førte hannem du,
den kongelige prinsesse hun sukkede til Gud.
Og taarene de randt
paa jomfrukinden ned
for ridderens fortræd.

Forbandet da saa være den slemme selgfredviv.
Den dejligste ridder maa lade nu sit liv.
O himmel give at
jeg ingen tid var født,
Gud give jeg var død.

De kom da nu med ridderen paa pladsen alt herud.
Han inderlig mon sukke og haabede paa Gud,
og rænkte saa vid sig:
Min sjæl Gud naadig vær,
og den som jeg har kær.

Derpaa til ham nu traadte Kong Edvard paa stand:
Og haver du en kærest udi et fremmed land,
og ydmyg beder mig
om skaansel naadelig,
da løs jeg giver dig.

Stor tort jeg da tilføjed hver ridder i mit land,
om jeg nu vil tigge mit liv her af din haand.
Det langt fra være skal.
Jeg før uskyldig her
vil dø nu for dit sværd.

Om du nu og den eneste i England end var,
som sværdet sit ved siden af røde guldets bar,
saa skulde du dog dø
for blanke bøddelsværd'
som nu du selv begær.

Jeg siger da I herre god nat, som nu her staar,
saa villig, saa uskyldig til døden her jeg gaar,
og beder at I kuns
min uskyld agte paa;
jeg glad til døden gaar.

Og riddere da elleve i tallet traadte frem,
for kongen de i ydmyghed nedknælede dem,
og bade alle saa:
O, naadige herre kær,
den ridder naadig vær.

Da svared' dem kongen: Jeg skænker ham hans liv,
men fangen hardt tildøde den ridder hos mig bli'er
og sætter ham fast
i taarnet saa hul,
langt fra maane og sol.

Det øjeblik prinsessen nu fik at høre det,
blev hendes hjerte lidet husvalet derved,
Hun tænkte ved sig selv:
Endnu forhaabning er
om den, jeg har saa kær.

Hr. Brynning han mon sukke i taarnet, hvor han laa:
Gud naade mig fange, som her nu dødtes maa:
Og mine unge aar
saaledes bringe hen, o Gud! Du vær min ven.

Jeg sørger ej saa meget for livet mit nu her,
men mest for den prinsesse, jeg lønlig haver kær,
det mig nu smerter mest
jeg hende ej skal se,
o ve, o ve, o ve!

Jeg sørger her saameget for hende du i løn,
maaske hun sig end glæder, den jomfru saa skøn,
nu ved den sorig stor
som jeg i hjertet bær,
mest for den, jeg har kær.

Paa nogen tid derefter i landet fjender laa,
saa Edvard, den konnig, han maatte med udgaa;
thi laved han sig til
at fare hen sin vei,
han tøve kunde ej.

Prinsessen hun sagde: Hr. Fader, sig, til hvem
i vil betro Hr. Brynning i varetægt og gem,
jeg beder, se jer for
thi om han frihed nød,
det blev vist manges død.

Tak være dig, min datter, for dine snilde ord;
Til ingen uden dig paa denne hele verdens jord!
Der har du nøgler smaa
til vores fange selv,
adjø, adjø, farvel.

Na raader da den jomfru, den dejligste prinsess'
Hun agter nu at gjøre sin fange en kares,
sig selv en glæde stor.
Thi tænker hun nu paa,
hvor bedst det kunde gaa.

Slet ingen hun betroede at bære bud afsted,
og selv didhen at gange hun bluedes dog ved,
dog kærligheden tvang,
hun selv nu tog sig paa,
til fangen hen at gaa.

En time over midnat den jomfru var bered,
alene selv at gange til fangen sin da ned,
som jerbunden laa,
Hun aabnede da døren
og hilsede ham saa:

God aften min Hr. Brynning det er mig mer en kært
at I er i mit bæрге og nu min fange her:
Hvad synes I om mig,
At jeg ved midnatstid
saa ene kommer hid?

O Jesus, o Jesus! Hvad er det for en røst,
Hvad er det for et syn jeg skuer ved mitt bryst,
her i mitt fangetårn
på dette mørke sted?
mig undres ret derved.

Hvad synes I at jeg er, Hr. Brynning, mig saa kær?
O, naadigste jomfru, jeg synes, at I er
den dejligste prinsesse,
som hjertet gav sit saar først du i kongens gaard.

Jomfruen derpaa sukkende sig vendte bort fra ham,
og øjet flød med taarer som stridig elv og dam;
dog tvang hun fram de ord:
Hvor dristig fange god,
at elske kongeblood.

Min fader er i fejde og han er ikke her,
jeg vil dig andet lære end mig at have kær,
I morgen skal du dø,
Dæmp elskovs tanke nu,
og kom den snart i hu.

Jeg ret vel veed, en fange er ingenlunde værd,
at elske en prinsesse og have hende kær,
det staar ei i min agt,
Jeg sige maa de ord,
ihvordan det end gaar.

Hun tøve kan ej lenger, at høre paa hans ord,
hun laasede da taarnet, i hjertet hun dog svor,
I verden ingen mand
unde Brynning saa brav,
heller sorteste grav.

Hr. Brynning han mon sukke og sorrigfuld han var
fordi hans kærlig' tale fik dødelige svar.
Dog elskte han især
den dommerske som sidst nu
over ham gav dom.

Han sukkede saa ofte og øjnene de flød,
nu ydes mig det samme, jeg mangel jomfru sød
for kærlighed har vist
al ufortjent foragt,
nu har mig samme rakt.

Den ridder ikke vidste, ham jomfruen elsked' saa,
thi hendes ord var haarde, da hun for ham mon staa,
dog sukkede han og bad:
Gud! Vær ej hende vred for min uskyldighed.

Nu jomfruen drev tiden; og den var hende lang,
at aabne for Hr. Brynning sit hjertelav engang;
Imidlertid kom bud
og tidende fra krig,
at kongen der laa lig.

Den jomfru hun besvimed og segnede til jord;
Nu kan enhver vel tænke, hvad hendes hjerte var,
ret som en enlig fugl
foruten fa'er og mo'er,
foruten søster og bro'er.

Hun klagede sin skæbne med kenderne saa vaad;
I mine ungdomsdage blev mig en sorrig spaaet.
O lykke! Lykke, der
Alt hugger saar i saar;
jeg dør nu som jeg staar.

Hun tænkte nu paa Brynning, hvordan det vilde gaa,
O, du højt elskte ridder! Hvis jeg dig nyde maa,
saa nøjes jeg ret vel
endog i ringe stand,
foruden Engelland.

Som hun nu stod og klaged', da ind ad døren kom,
de højvelbaarne riddere og adelskab saa from,
hvor hende troskab til;
For hende liv og blod
de holdte ej for god.

Nu natten til mon stunde og hver sin vei bortgik,
Farvel de monne byde, men hun i sinde fik,
til fangen selv at gaa,
Hun mente ham det bedst,
og ønsket var ham næst.

Da alle var tilsengs nu den jomfru passed paa,
hun ene til sin fange nu agtede at gaa;
Hun ned ad trappen tren
og hilser ridderen,
sin allerbedste ven.

O saae du kun Hr. Brynning, mit hjertelag til dig,
du ønsked dig ej døden, men de vel snarlig mig,
som kronen støbt af guld
i England bære skal,
det er oprigtig talt.

O naadige prinsesse, du ikke spotte mig,
hvad har jeg dog vel syndet, at jeg saa ynkelig,
skal høre saadan spot
af en saa yndig mø
for hvem jeg vilde dø.

Prinsessen fældte taarer, og sat sig hos ham ned,
hun ej for graad kan tale; selv ridderen derved
nu dobbelt fangen blev,
da han den jomfru saae
saa sørgelig at staa.

Hun løsnede den ridder og sagde saa til ham;
Dersom jeg dig nu sviger, da give Gud min skam;
Se her, den for dig staar,
som under dig al godt,
al ære uden spot.

Hr. Brynning af forundring blev ganske tavs og stum
Den jomfru ham da straffed. Og hør du ridder from,
Vil du ej svare den,
som elsker inderlig
i ære uden svig.

Den ridder ned mon falde og kyssed jomfruens fod.
Hun straks ham op mon tage af et forelsked mod,
og venlig kyssed ham.
De begge fældte graad,
af kærlighed saa stor.

Hør al min trøst og glede, hør kun, jeg beder dig,
O du min engel kaaren! O du mit smykke rig!
Nu gaar jeg fra dig bort,
Til mig du komme maa,
naar jeg dig kalder paa.

Hun rigets raad mon kalde, da samme samlet var,
Jeg har et ord til eder, vil I mig give svar,
Og mig forunde den
til brudgom, ægtemand,
som mig behage kan.

De højvelbaarne herre, de stillede sig frem,
men ingen af dem vidste, hvo brudgom var af dem;
Thi svor de anden gang,
hvad helst hun ønskede,
straks villig skulde ske.

Hun mærked deres tanker og talte saa til dem:
Jeg kun begær den fange, som taarnet har i gem,
Hr. Brynning hedder han,
han er den ene nu,
jeg hever i min hu.

Hr. Brynning fik nu ordre og glædelig han kom,
Han blev bevist stor ære og mest af dennem, som
vidst' hvad dem skulde ske,
da jomfruen ham saae,
hun hen til ham mon gaa.

Se her, I fyrster bolde og riddere yndelig,
her ser I hos mig stande den, jeg har udvalgt mig,
De knæle alle da:
Til lykke, konge bold,
til lykke tusindfold!

Gud krone eder begge med lykke, fryd og fred,
at I maa leve længe i stor lyksalighed
paa denne verdens jord
Og siden evig fro
udi Guds himmel bo.

Nu fik Hr. Brynning glæde for hvert et suk til Gud,
fra fangetaarn til kronen Gud førte ham nu du;
Saa hjælper Gud vist dem,
som sætter til ham haab,
han hører deres raad.